

»Dati in vzeti«. Ruski narod pozna to-le poučno bajko: skopuh je padel v jamo. Došel je seljak mimo. Smilil se mu je mož v jami in zato mu je rekel: „Daj mi roko, da ti pomorem iz jame!“ Ko je skopuh čul besedo „daj“, prestrašil se je. Sključil se je in ni odgovoril ničesar. Seljak mu je zaklica v drugič: „Vzemi primi mojo roko!“ Ko je čul skopuh besedo „vzemi“, „primi“, priskočil je takoj in vsprejel ponudbo. Zapomni si: Skopuh jemlje, a ne daje nikar!

Novice.

Otvorjenje „Narodnega doma“.

Dovršeno je veliko za ves slovenski narod velepomembno delo. Postavljen je „Narodni dom“, katerega so slovenski rodoljubi tako iskreno želeli, v katerem najdejo slovenska društva svoje bivališče. Dosedaj je manjkalo Slovincem dostojnega shajališča in prostora, posebno pri večjih narodnih slavnostih, kadar se je sešlo več naroda iz raznih slovenskih pokrajin. Minoli teden v torek je blagoslovil, kakor znano prekrasno stavbo frančiškanski župnik in guardijan Hugolin Sattner, v soboto in nedeljo se je pa vršilo slovesno otvorjenje. Ker čas za večje narodne slavnosti ni več ugoden, se je otvorjenje vršilo bolje v skromnih mejah in se večja narodna slavnost priredi še le drugo leto, ko se otvori društveni vrt. V soboto zvečer je bila v gledališču siavnostna predstava, pri kateri je gospod režiser Inemann pronašal za to slavnost zloženi prelepi prolog slovenskega pesnika Funtka. Potem se je igrala Jurčič-Kersnikova igra „Berite Novice“ in pa predstavljalo jedno dejanje iz izvirne Parmove slovenske opere „Urh grof Celjski“. Po slavnostni predstavi je bil koncert vojaške godbe v „Narodnem domu“. Sprva sa je nameraval prirediti velik koncert s petjem, pri katerem bi bila sodelovala razna slovenska društva. Vsled nekega obžalovanja vrednega nesporazumljenja so pa pevska društva odpovedala svoje sodelovanje. V nedeljo ob 11. uri dopoldne je pa bila slavnostna seja. Učitelj Gangl je deklamoval svoj v ta namen zloženi prolog. Predsednik g. dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški je v naudušenem govoru naslikal kratko zgodovino „Narodnega doma“. Omenjal je zasluge, katerih so si pri tem pridobili gg. dr. Alfonz Mosche, župan Ivan Hribar, cesarski svetnik in deželni odbornik Ivan Murnik in drugi. Deželni glavar g. Oton Detela je počastil otvorjenje s svojo navzočnostjo in v svojem govoru izrazil željo, da bi „Narodni dom“ bil deželi in narodu slovenskemu v čast in slavo in bil spomenik narodne jedinosti in ljubezni. Društveni tajnik je potem v obširnem in jako skrbno sestavljenem poročilu točno naslikal zgodovino „Narodnega doma“, kako se je rodila ta ideja, kako se je zdaj zbiralo in kako se je gradil. Zgradba velja 220 tisoč goldinarjev, denarja se je pa nabralo 104.000 gld. Treba bode še mnogo skrbne požrtvalnosti, predno se ta dolg poplača in „Narodni dom“ preide kot lastnina v roke „Matici Slovenski“, kakor je bilo skleneno. Popoldne ob dveh je bil slavnostni banket, katerega se je udeležilo nad 200 oseb. Predsednik društva „Narodni dom“ je prvi napil presvetlemu cesarju proslavljajoč ga, kot velicega dobrotnika bele Ljubljane. Potem so se pa vrstile napitnica za napitnico, v katerih se je izražala nada, da bi „Narodni dom“ vedno Slovence združeval. — Ob sedmih zvečer je bil župan g. Hribar priredil prijateljski večer pri „Maliču“, zlasti za tuje goste, kateri se niso udeležili slavnostnega plesa. K temu večeru povabljeni so bili tudi ljubljanski občinski svetniki in g. cesarski svetnik Ivan Murnik. Pri tem prijateljskem večeru je bilo seveda več naudušenih napitnic. V „Narodnem domu“ je pa zvečer bil slavnostni ples, pri katerem je plesalo kacic 70 parov. Udeležba ni bila ravno velika, ker se je omejevalo le na čitalniške člane in povabljene goste. Bilo je pa jako iz-

brano občinstvo. Sicer pa tako sijajnega plesa še ni videla bela Ljubljana, posebno kar se tiče lepih ženskih toalet. Narodne dame so tekmoval, kako bi druga drugo prekosile, in bolje povzdignile sijajnost plesa. Vsa slavnost se je jako dostojno izvršila. Zastopani so pri njej bili tudi naši bratje Hrvatje in se je tudi pri tej priliki pokazalo, da nas veže ljubezen. Hrvatski dnevnik b'li so tudi priobčili članke o pomenu te velevažne slovenske slavnosti. Končujemo naš opis s tem, da izrečemo željo, da se narodno in kulturno življenje v „Narodnem domu“ lepo razvija in da bode prekrasno posloplje zares zavetišče slovenskemu narodu, ne pa le nekaterim izvoljencem. Slovenski narod je malobrojen in se ne smemo cepiti, ako nečemo, da nas pokrijejo nemški in italijanski valovi.

— **Inkorporacija Vodmata v mestno občino ljubljansko.** Presvitli cesar je potrdil sklep deželnega zbora kranjskega, po katerem se oni del davčne občine Vodmat, ki leži mej Ljubljano ter progo južne in dolenske železnice, priklopi mestni občini ljubljanski. S tem pripade tudi nova deželna bolnica pod ozemlje mestne občine in ljubljansko prebivalstvo se pomnoži vsled inkorporacije za več nego 1000 duš.

— **Železniški minister** podmaršal vitez Guttenberg se je mudil te dni v Ljubljani in nadzoroval železniško postajo državne železnice. Župan g. Iv. Hribar ga je pozdravil in ga povabil, da naj si ogleda mesto, na kar je minister obljubil, da hoče prihodnje leto, ko pride inspicirat dolenske železnice, ostati nekaj časa v Ljubljani.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** so poslali od 21. marcija 1896 do 4. oktobra 1896: Ženska podružnica v Velikih Laščah 192 gld.; M horjani v Dražgošah 1 gld. 60 kr.; sl. kmetijska posojilnica na Vrhniku 20 gld.; veselo omizje pri Weberju v Laškem Trgu 1 gld. 50 kr.; g. Val. Kolenc v Čemšeniku 8 gld. 14 kr. iz nabiralnika; sl. hranilnica v Glinjah 10 gld. za velikovško šolo; g. Ivan Vrankovič v Braslovčah iz nabiralnika 8 gld. 25 kr.; v veseli družbi na Dunaju nabrala je gospica Ant. Rebek za šentjakobsko-trnovsko žensko podružnico 17 kron. Darovali so po 2 kroni: gdč. Ant. Rebek, gospa Min. Rebek in g. Jos. Rebek. Po 1 krono: gospa Urš. Jurkovič, Iv. Gutnik, Zof Rozman, Jos. Čuden, gdč. Ant. Kadivec, Min. Zbriski, gg. J. Kosem, Fr. Jenko, Mart. Jenko, Ign. Druškovič, Gust. Agnolo; vesela družba v gost. g. J. Pehanja v Žužemberku 1 gld. 10 kr.; g. Fr. Petek v Ljubnem na Stajerskem 2 gld. 50 kr., katere so darovali gg. nadučitelj Peter Mudler, trgovec Fr. Petek in usnjar Iv. Kranjc, ter gospi Apol. Žmave in Fr. Krolnik po 1 krono; moška podružnica v Trstu 100 gld.; č. gg. župnik Iv. Vrhovnik 1 krono in kapelan Ferjančič 20 kr. za knjižico „Obnarodimo še nekaj!“; g. Fr. Ban, faktor „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani, 4 gld.; sl. posojilnica v Vitanji 10 gld. za velikovško šolo z obljubo, da kmalo postane pokroviteljica; sl. posojilnica v Marenbergu 10 gld.; rodoljubi v Kočevju 8 gld.; g. Kaučič v Žalcu 17 gld., katere je nabral v Roblekov gostilni povodom pogreba nepozabjivega Huasenbichlerja; g. Bož. Dedič 9 gld. kot darilo mladega kmetijskega bralnega društva v Bočni; sl. uredništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani po g. Jos. Nollju 374 gld. 59 kr. kot nabirek od 1. jan. do 31. marc. 1896; po sl. uredništvu „Slovenca“, g. finančni koncipist Ant. Janežič 10 gld. 10 kr., katere je nabral od treh veselih družbic pri Ferlincu, moška podružnica v Idriji 4 gld. 28 kr.; sl. posojilnica v Radoljici 10 gld.; podružnica na Zilski Bistrici 43 gld. 10 kr.; zbrani gospodje pri sv. Bolfangu v Slov. Goricah 10 gld.; č. g. Val. Aljančič, župnik na Dobravi pri Kropi, 150 gld. za velikovško šolo na ime sorodnice Marije Aljančič; iz nabiralnika v A. Svetinovi gostilni v Žirovnici 1 gld.; „Slovenski profesorji ljubljanske višje gimnazije“ 100 gld. pokroviteljine in zastopnik bode g. prof. M. Pleteršnik pri prvi ljubljanski podružnici; č. g. Iv. Ambrož,

e. kr. morn. kapelan v Pulji, 50 gld. Kot drugo polovica p-kroviteljine „Slovenske naselbine v Pulji“ po sl. uredništvu „Slovenca“; gospa Mat. Sebenikar na Rakeku iz nabiralnika 10 gld.; ženska podružnica v Sežani po blagajničarici g. Ant. Drufovki 110 gld.; podružnica na Greti 22 gld. 6 kr.; čisti dohodek veselice, katero sta priredili dne 19. aprila ženska in moška podružnica v Kamniku 81 gld. 18 kr.; „Tisti iz Kočevja, katerega so Ribničanje gostoljubno na svoj zabavni vlak vzprejeli“, 1 gld. 50 kr.; podružnica v Celju 17 gld. letnine za l. 1895.; donesek sl. posojilnice v Celju 50 gld.; iz nabiralnikov v gostilni pri Blazelnu in čitalnici in obresti od teh zneskov, naloženih v Juž. št. hran., 10 gld. 92 kr., skupaj 77 gld. 92 kr.; podružnica v Šempasu na Goriškem 16 gld.; g. Jak. Žebre, predsednik moške podružnice v Starem Trgu pri Ložu, 100 gld.; gg. Jož Klun in And. Podboj, cerkvena ključarja v Ribnici 5 gld. namesto venca na krsto pokojnega g. dekana Martina Povšeta; v isti namen njegov bivši kaplan Ant. n. Koblar 10 gld. (Dalje sledi.)

— Šolo družbe sv. Cirila in Metoda v Velikovcu na Koroškem bodo slovesno otvorili dne 25. t. m. Deželni šolski svet koroški je brez ugovora potrdil to slovensko šolo. Jo je pač moral, ker ni imel povoda sitnostij delati.

— Odkritje spominske ploče pokojnemu Praprotniku v Podbrezjah se na občno željo gorenjskih učiteljev ne bode vršilo dne 18. t. m., temveč šele prihodnjo pomlad. Pač pa odkrijejo pokojniku dne 29. t. m. nagrobni spomenik na ljubljanskem pokopališču.

— C. kr. kmetijske družbe kranjske izredni občni zbor se je vršil včeraj pod vodstvom družbinega predsednika gosp. ces. svet. Iv. Murnika ob obili udeležbi v mestni dvorani v Novem mestu. Razpravljalo se je na zboru o zgolj vinarskih zadevah in je kmetijska podružnica novomeška priredila tem povodom tudi malo vinarsko razstavo.

— Učni tečaj za pletenje slame prično se z 19. okt. t. l. v Domžalah. Nadalje bodo in to do konca meseca maja 1897 še učni tečaji v Trzinu, Mengišu, Radomljah, Šmarci, Rovi, Prevojah, Lukovici, Kamniku, Moravčah, Dolskem, Cerkljah, Tunjicah. Poučeval bo v pletenju slame gosp. Matija Oberwalder, strokovnjak v slamarstvu. Visoki vladi, ki je s pomočjo deželnega odbora, trgovske in obrtniške zbornice ter odličnih županstev, ustanovila te učne tečaje je na tem, da zopet povzdigne propadajočo domačo industrijo slamarstva v kamniškem id deloma tudi v kranjskem okraju. Velike zasluge za uresničitev teh tečajev si je stekel za našo domačo industrijo in obrtnijo sploh prezaslужni ces. svetnik Ivan Murnik, ki je poleg družih pripravljalnih del za to zadevo tudi spretno vodil obravnave z prizadetimi občinami in napravil načrt za izvedbo tečajev.

— V vodo je skočil. Dne 5. t. m. pop. šla sta posestnik Franc Mivšek in njegov edini 27letni sin Franc iz Spod. Logatca s semnja v Gor. Logatcu. Na potu sta se nekaj sprla, na kar je malo vinjeni sin hitel od očeta, skočil v potok Lokvo in utonil. Oče mu ni mogel pomagati. Ta čin je doprinesel sin, ker so mu stariši branili vzeti neko revno dekle.

— Nesreča. Krčmar in mesar Anton Juvančič v Idriji je dne 12. v mesnici sekal meso. Spodletel mu je nož, ranil v stegno in mu prerezal žilo tako, da mu je odtekla kri in je umrl, predno je prišla pomoč.

— Medved, ki je pred kratkim v kočevski župniji raztrgal dvoje govedij, je minoli teden zopet v mozelski župniji in sicer v Verdrengu razmesaril enega volička.

— Ropni umor. Pri Dobropoljah pri Ilirski Bistrici je dne 13. t. m. zjutraj ob 7. uri napal neki potepuh posestnika Primca, po domače Vencaka iz Dobropolj in ga s sekiro pobil na tla. Nesrečni mož je bil takoj mrtev. Napadalec je prejšnjo noč prenočil pri Vencakovih, kjer je čul, da gre gospodar v jutro v Ilirsko Bistrico. Počakal ga je na poti in napal. Napadalec so ujeli in izročili orožnikom.

— Čevljarja Čarmana, o katerem smo poročali, da je dne 6. sept. v Štepanji vasi pahnil svojo ženo v Ljublanico, so izpustili iz preiskovalnega zapora.

— Nesreča v železnem magacinu. Na Dunaju je te dni v nekem magacinu za železo se prekucnila velika bala železa na tri osebe. Bale so naslonjene na lesene podlage, ki so se zlomile. Na klic je prihitela požarna bramba na pomoč, da je ponesrečence rešila. Dva sta hudo poškodovana.

— Nesreča na železnici. V Aradu na Ogerskem je hotel načelnik železniških delavcev, Miha Danle se za poskušnjo peljati z nekim tovornim vlakom. Vlak je pa že bil v teku, a je padel pod vozove, ki so vsi šli čeznj.

— Uporni morilci. V neki vasi pri Tesaheadu na Ogerskem prišlo je v neko gostilno šest znanih pretepačev. Dva sta se nekaj sporekla in je jeden drugemu vrgel steklenico v glavo, da se je zgrudil na tla. Ranjenec je kmalu vstal in hotel iti na ulico. Tu so še drugi planjli po konci in ga pretepali v bližno dvorišče, da ga vržejo v vodnjak. V tem prideta blizu dva žandarja. Ko to vidita, hočeta pobijalce prijeti, a ti so se ustavili z noži. Žandarja sta jela streljati in ubila dva razgrajača, drugi so pobegnili. Žandarja sta naznanila oblastvu, kaj se je pripetilo.

— Zasut vlak. V začetku tega meseca se je ob hrvatski zagorski železnici bil utrgal kos zemlje in podsul vlak. Stroj in tri vozove je bilo popolnoma podsulo. Jednemu zaviraču je odtrgalo obe nogi. Drugemu osobju se ni ničesa zgodilo.

— Klativiteško življenje. Te dni zvečer se je posrečilo graški policiji ujeti 33letnega E. Huberja, katerega je okrajno sodišče v Murecku iskalo zaradi uradnega poneverjenja. Huber je bil notarski uradnik. Ko je bil nekaj denarja poneveril, je bil bežal v Italijo potem se je bil pridružil neki potni družbi, ter šel z njo v Afriko, potem je šel v Brazilijo, kjer je bil profesor in fotograf. Nazadnje je bil v Rio de Janeiro, od koder se je povrnil v domovino.

— Najnovejša ameriška zabava. Da so Amerikanci originalni to vemo, a da jim bo kedaj na um prišla upozoritev nastopne navarne in drage zabave bi bil težko kdo mislil. Pri Waco dežavi Texas so na Hansaški železnici uprizorili trčenje dveh vlakov. Zbralo se je 50.000 gledalcev. Vsak vlakov je obstal iz stroja in šest vozov. Vlaka sta bila 16 kilometrov drug od drugega oddaljena. Strojevodji sta odskočila, ko sta se vlaka spustila v tek. Trčnila sta z največjo hitrostjo skup. Prizor je bil štrašansk. Stroja sta vspela k višku in sta bila v trenutku masa skrivljenega železja. Vozovi so se nakopičili v dva velika kupa. Kotel jednega stroja je razpočil in vrgel na vse strani kose železja. Sedem vozov se je popolnoma zdrobilo, ostali pa so se tako poškodovali, da jih ni moč popraviti. Kosovi železja, ki so zleteli na stran so ubili dva, težko poškodovali pa devet gledalcev.

— Roparji v Novem Jorku so vedno predrznejši. Dne 4. t. m. so Viljema Mac Kima ubili v najživahnejši ulici in ga skoro popolnoma slekli. Še čevlje so mu vzeli. Pred najvišjem sodiščem novojorške države je sedaj 30 pravnih zaradi umorov. Po ječah je sedaj trikrat toliko zatožencev kakor po navadi. Tudi požiganje je v Novem Jorku na dnevnem redu. Še le pred jednim mesecem so zaprli tolpo požigalcev. Člani te družbe najemali so prodajalnice in hiše, ter jih zavarovali. Čez nekaj časa je pa vselej taka hiša pogorela. Tudi se je pokazalo, da so v Novem Jorku ljudje, ki za plačilo hiše požigajo. Zato imajo določeno takso. Kdor toliko plača jim, pa zažgo hišo, katero hoče.

— Novodobna hiša. Stavbeni podjetnik na Dunaju je letos zgradil hišo, na katero streho bi bili napravili vrt za sprehajališče. Hiša, jako lepo poslopje, je bila zgrajena v štirih mesecih. Zgrajena je pa bila tako dobro, da se že podira. Zidovi so se izboknili, prizidki deli padajo in treba bode vso podreti.

— **Pobeg od vojakov.** Od dunajskega polka je te dni pobegnila škotska psica, in seboj odnesla vso svojo erarično opravo, mej drugim dragoceno znamko št 9401. Ta psica se je vedno odlikovala s tem, da se je rada potepala in ni imela nobenega veselja za službo pri vojaki. Omeniti je, da ni znala ceniti redilne vrednosti sočivja, katero so jej dajali za hrano in tudi komisnega kruha ni spoštovala. Proti njenim vežbalec je bila jako uporna in jih je celo grizla in je torej po vojaškem kazenskem zakonu že davno zaslužila, da se ustrelji. Večkrat je bila kaznovana z zaporom. Kmalu se je videlo, da iz te psice ne bode nič. Tako dolgo se je še držala polka, dokler je bilo v kuhinji kaj od 200letnice, katero je praznoval; ko so pa ti zakladi izginili, je pa pobegnila. Seveda jo za to hudodelstvo čaka huda kazen, ako jo dobe, kajti vojaški zakonik je jako strog.

Loterijske srečke.

V Lincu dne 10. okt. t. l.: 7, 13, 34, 37, 65.

V Trstu dne 10. okt. t. l.: 12, 55, 88, 87, 81.

V Pragi dne 14. okt. t. l.: 49, 71, 30, 14, 60.

Igralci na citre

dobe zastonj jeden godben komad, kakor tudi moj novi imenik, ako pošljejo svoj naslov (nemško).

Julius Neukirchner. Görkau, Böhmen.

Kathreiner
KNEIPPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom:
Kathreiner

Razglas.

Novo ustanovljena „Mestna višja dekliška šola v Ljubljani“ se otvori prve dni meseca novembra t. l. in sicer bode vpisovanje dne 5. in 6. novembra popoldne od 2.—4. ure v ravnateljvi pisarni (Breg Zoisova hiša, 2. nadstropje).

Dne 7. novembra bode vzprejemni izpit za tiste učenke, ki niso dovršile 8. razreda ljudske, ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 9. novembra se prične po svečani otvoritvi redni pouk.

P. n. občinstvo se opozarja zlasti na nastopne točke štatuta:

§ 1. Mestna višja dekliška šola ima namen, podajati deklicam splošno izobrazbo in sicer višjo, nego jo morejo dobiti na sedaj v deželi obstoječih zavodih.

§ 2. učni jezik za vse predmete je slovenski, izimši nemščino in zgodovino, ki se predavata v vseh letnikih v nemškem jeziku, da se učenke tem bolje privadijo tudi nemščini.

§ 3. Mestna višja dekliška šola ima tri letnike.

§ 4. Deklice, katere žele vstopiti v I. razred višje dekliške šole, se morajo izkazati s spričevalom VIII. razreda ljudske ali pa III. razreda meščanske šole in z dokazom, da bodo spolnile 14. leto vsaj v I. tečaju šolskega leta. — Imenovana šolska pričevala more nadomestiti tudi isprejemni izpit, ki obsega v obče iste predmete, ki jih ima VIII. razred ljudske šole.

§ 5. Vsaka deklica vplača pri vpisovanji v prvi letnik 2 gld. vzprejemino in 2 gld. prispevka za učila. — Šolnina znaša za vsako učenko 10 gld. na leto.

§ 6. Pridne ubožne učenke se morejo oprostiti od vplačevanja šolnine, ako zadoščajo onim pogojem, kakoršne zahteva naučna uprava od srednješolskih učencev.

§ 10.) Na mestni višji dekliški šoli so nastopni predmeti obligatni: Veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, matematika, fizika, zgodovina, zemljepisje, prirodopisje, odgojeslovje (v II. in III. letniku), risanje, gospodinjstvo (v III. letniku), lepomisje, petje in telovadba.

Natančnejša pojaznila daje ravnateljstvo, ki pošilja, na zahtevo tudi učni načrt in štatut.

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1896.

Ravnateljstvo mestne višje dekliške šole.

Velika 50 krajcarska loterija v Inomostu.

Srečkanje vže
7. novembra.

Glavni dobitek

(3)

75.000

kron

v gotovini z 20% odbitka.

➔ Srečke á 50 kr. priporoča J. C. Mayer, bankir v Ljubljani. ➔